

Západočeská univerzita v v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce
Non-fiction ilustrovaná kniha Encyklopedie NEpsů
BcA. Oldřich Holinka

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
studijní program výtvarná umění
obor ilustrace
specializace ilustrace

Diplomová práce
Non-fiction ilustrovaná kniha Encyklopedie NEpsů
Bca. Oldřich Holinka

vedoucí práce: akad. mal. Renáta Fučíková
Katedra výtvarného umění

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo zpracoval samostatně
a nejedná se o plagiát.

Pízeň, duben 2020

.....

Obsah

01 — Téma diplomové práce	05
02 — Procest tvorby	06
03 — Popis díla	07
04 — Prameny	08
05 — Resumé	09
06 — Obrazová Příloha	10

Téma non-fiction ilustrované knihy, kterou zde prezentuji, se zabývá problematikou šlechtění psů. Stěžejní otázka, která mě zajímá již od dětství a snažím se si ji položit i zde zní: „Jsou všichni psi psy?“

Dnešní pes domácí má svůj původ ve vlku. Ten byl po staletí dlouze a cíleně měněn a formován do dnešní podoby. V počátcích domestikace se však nehledělo na vzhled psa, hlavní byla jeho fyzická zdatnost. Když bylo třeba lovit, pes s tím pomohl, když bylo třeba ohlídat osadu, pes s tím také pomohl. Bylo jedno, jestli je černý, bílý, velký nebo malý – pokud zastal svou práci, nikdo se nad otázkou jeho vzezření nezamýšlel.

Toto však dnes již téměř neplatí. V důsledku lidské touhy měnit svět k obrazu svému jsou v současné době často chována taková plemena, která již se svým praotcem vlkem mají pramálo společného. Mizí potřeba psa jako pomocníka člověka, daleko více se však stává pouhou hračkou nebo módním doplňkem. Proto ta otázka: „Je tento pes ještě vůbec pes?“

Pes se zmenšuje, zkracuje se mu čenich, krátí nohy nebo se šlechtěním naopak dbá na zvětšení některých částí těla. Jedná se ale pouze o estetické změny. Funkčnost takovýchto fyzických „oprav“ je často velmi nízká. Jako příklad může posloužit Anglický buldok. Je to plemeno, které původně sloužilo především k zábavě dělníků z doků – sázeli na jejich zápasy. V osmnáctém století anglická královna vydala zákaz podobných zápasů a plemeno tak téměř vyhynulo. Jeden nadšený chovatel však začal buldoky shánět a popularizovat a plemeno buldoka tak zachránil. Všemožným křížením ale současně položil základ jeho novému, šlechtěním poznamenanému vzhledu: nepoměrně velká hlava k tělu, široký hrudní koš, krátké přední nohy, povislá kůže a zkrácený čenich. Tento výčet naznačuje, že zde více věcí není v pořádku. Krátké přední nohy v kombinaci s širokým hrudníkem znesnadňují pohyb, který není navíc možné udýchat kvůli zploštělému čumáku.

Další otázka tak může znít: „Mělo se dané plemeno za takovýchto život znesnadňujících podmínek vůbec zachraňovat?“ Na světě v důsledku nesystematického šlechtění vznikla spousta plemen, která trpí už jen tím, že žijí. Člověk je přetvořil tak, že jsou dnes „krásná“, ale „nefungují“. Tento fakt si málokterý člověk při výběru psa uvědomuje, přestože se v souvislosti s tématem naskýtá ještě jedna, závažná otázka – „Je tedy šlechtění a jeho podporování morální záležitostí? Má člověk právo cíleně měnit či podporovat postupnou modifikaci jiného živého tvora?“

Původní vize byla vytvořit knihu – obrazový atlas plný kreseb plemen psů, která vypadají legračně. Malá, vousatá, krátká a všeobecně „divná“ plemena.

První překážka nastala při samotné selekci plemen na ta, která pro knihu použít a která nikoliv. Nalezl jsem jich na čtyři desítky. Po debatách s kamarády jsem přišel na to, že plemena, která já považuji za nepsy ostatní řadí mezi psy. Vytvořil jsem dotazník, který obsahoval fotky psů a dotazovaný měl určovat, který z uvedených psů je podle něj „pes“ a který je „nepes“. Dotazníku vévodila fotka vlka evropského a předpokládaný vývojový strom. Klíčem k určení „nepesa“ byl hlavně vzhled.

Během studia problematiky mi postupně docházelo, že jde o mnohem vážnější téma, než jsem se původně domníval. Pouhé zobrazení vtipných jedinců se pro mě stalo povrchním. Přečetl jsem velké množství článků zabývajících se problémy s dýcháním u více než patnácti plemen. Zjistil jsem, že některá plemena mají problémů daleko více. Potíže s dýcháním, stavba těla neumožňující dobrý pohyb, problémy s kožní vyrážkou a mnoho dalších neduhů, které se objevili v důsledku postupného „vylepšování“ psa člověkem. Z původně zábavného tématu se pro mě najednou stalo téma závažné a z etického hlediska diskutabilní. Přehodnotil jsem celou myšlenku a začal pracovat na encyklopedii, která by celý mnou nově objevený problém čtenáři přiblížila. Vycházel jsem totiž z předpokladu, že dnešnímu člověku již přijde atypický vzhled některých plemen naprosto běžný a odpovídající.

S tímto novým cílem jsem musel znovu udělat celkovou rešerši a začal jsem blíže studovat problematiku jednotlivých plemen. Tentokrát ale se zaměřením na nemoci a fyzické nedostatky. Musel jsem si osvojit informace o historii jednotlivých plemen, jejich vývoji, chování i zdravotních problémech. Dělal jsem si poznámky a skicoval první nápady na obrázky. Nakonec jsem vybral šest plemen, která jsou dle mého názoru skutečnými nepsy. (Je jich daleko víc, ale tato stojí za zmínku nejvíce). Plemena trpící chorobami, které pramení pouze z cílené selekce, vedené člověkem.

Jakmile jsem měl představu o tom, jak by kniha mohla vypadat, začal jsem s hledáním techniky kresby. Po několika zkouškách se jako nejlepší ukázala propiska. Samotné ilustrace jsem vytvářel za použití pauzáků, papíru Palatina a černé propisky. Kresby jsem skenoval a následně upravoval a čistil v programu Adobe Photoshop, v Adobe In Design sázel.

3. POPIS DÍLA

Mým výstupem je kniha o rozměrech 130x185 mm, obsahuje 76 stran s přes 120 ilustrací. Ilustrace jsou dělány černou propiskovou náplní značky pilot. Jsou následně skenovány a v programu Adobe Photoshop upraveny a v programu Adobe InDesign nasázeny. Použité písmo je Zilla Slab v řezu light a italic medium.

Kniha je rozdělena na pět částí:

1) „Vstupní informace“

Zde se čtenář dozví o historii psa, šlechtění, stavbě těla i současné situaci a monopolu kynologických klubů.

2) „Reklamní okénko“

Kapitola představuje oddych v podobě zajímavých psích hraček a doplňků, které lze kopit. Nechovatelům mohou přijít zábavné, zbytečné i zajímavé.

3) „Nejpoznamenanejší plemena“

Zde je obsaženo oněch šest plemen, která jsou na tom zle. Čtenář se dozví něco o jejich původu i současném životě.

4) „Fousatá plemena“

Tato kapitola je pozůstatkem po mém původním záměru čistě obrazového atlasu, ve kterém zobrazená plemena spojuje jeden společný rys – v tomto případě signifikantní fousy.

5) „Filmoví psi“

Ukázka toho, jakým způsobem pes ovlivňuje lidské životy. Film je médium, které zasahuje do životů nás všech a to, že se pes tak hojně objevuje ve významných rolích dokazuje, že pes a člověk jsou doopravdy nejlepší přátelé.

FOGLE, Bruce. Encyklopedie psů: [velká ilustrovaná encyklopedie představuje více než 400 plemen a druhů psů]. Vydáno: Fortuna print 1995. ISBN 80-85873-37-0.

SOVA, Zdeněk. Nemoci psů. Vydáno: Státní zemědělské nakladatelství 1987. Chov. ISBN 07-113-87-04/48

TEICHMANN, Petr. Psi. Vydáno: Zahraniční literatura 1990. ISBN 80-85195-06-2S

PECINA, Martin. Knihy a typografie. Vydání třetí, rozšířené. Brno: Host, 2017. ISBN 978-80-7577-040-0.

The topic of non-fiction illustrated book, which I present here, deals with the issue of dog breeding. The key question that has interested me since childhood and I try to ask it here is: is it still a dog? Today's domestic dog has its origins in the wolf. It was long and purposefully changed and shaped into its current form. In the beginning of domestication, appearance was not looked at, the main thing was physical fitness. It was necessary to hunt, the dog helped with that; it was necessary to guard the settlement, the dog helped with that. It didn't matter if he was black, white, big or small, if he stopped his job, no one stopped. But this is almost never the case today. Breeds are bred that have problems walking or breathing, which is a consequence of human vanity. Hence the question: is it still a dog? The need for a dog as a helper is alleviated. A dog becomes just a toy or a fashion accessory. There are a lot of breeds that suffer only by living. One created them so that they do not work, and another person must adapt them to work.

První obrazové přílohy ukazují, jak vypadal dotazník a jeho výsledky. Mělo být nejméně sto respondentů, ale celou záležitost jsem ukončil už při pětadvaceti.

Dalmatin

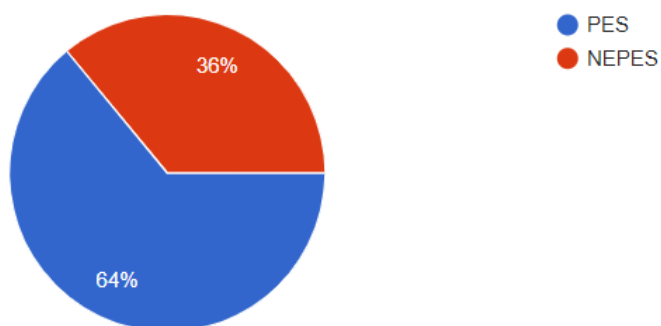
Je Dalmatin PES nebo NEPES? *

PES

NEPES

Je Pražský krysařík PES nebo NEPES?

25 odpovědí

Je Český fousek PES nebo NEPES?

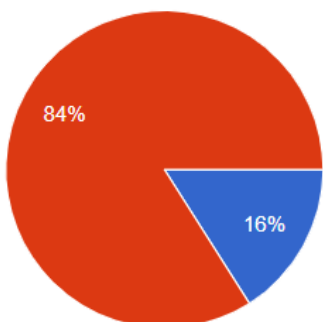
25 odpovědí

- PES
- NEPES

Je Čivava PES nebo NEPES?

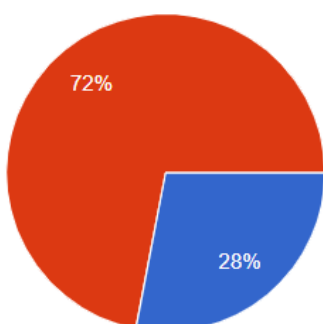
25 odpovědí

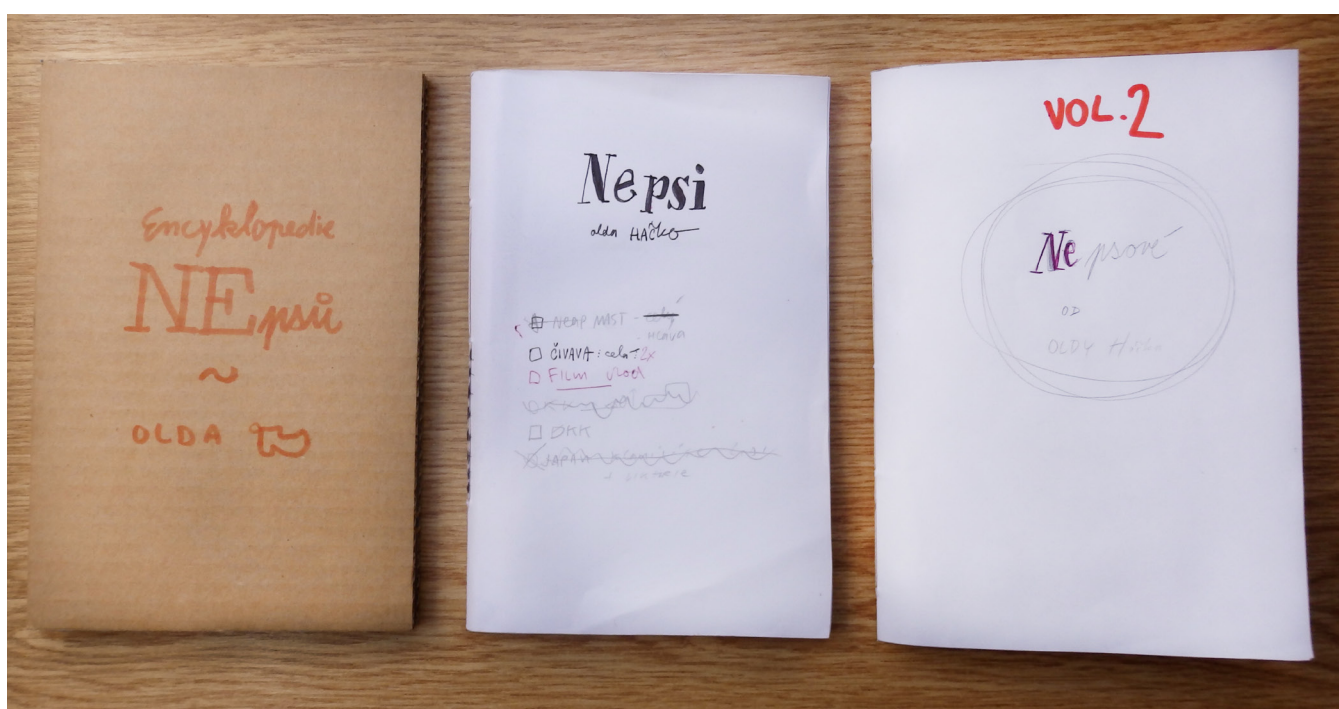
- PES
- NEPES

Je Yorksírský terier PES nebo NEPES?

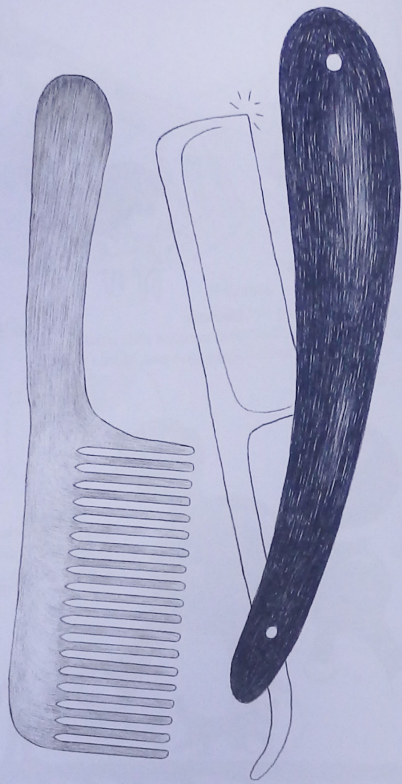
25 odpovědí

- PES
- NEPES

Vývoj makety knihy. Proměna formátu i obsahu.

Fousatá plemena

Když se řekne pes s fousy, člověku nejspíš přijde na mysl Knírač nebo Český fousek, kteří to mají přímo ve jméně. Ale je velká spousta psích plemen, která vypadají, jako by se právě vrátila z holičství. Najdeme je hlavně mezi teriéry. Pár z nich si teď ukážeme.

Malý knírač

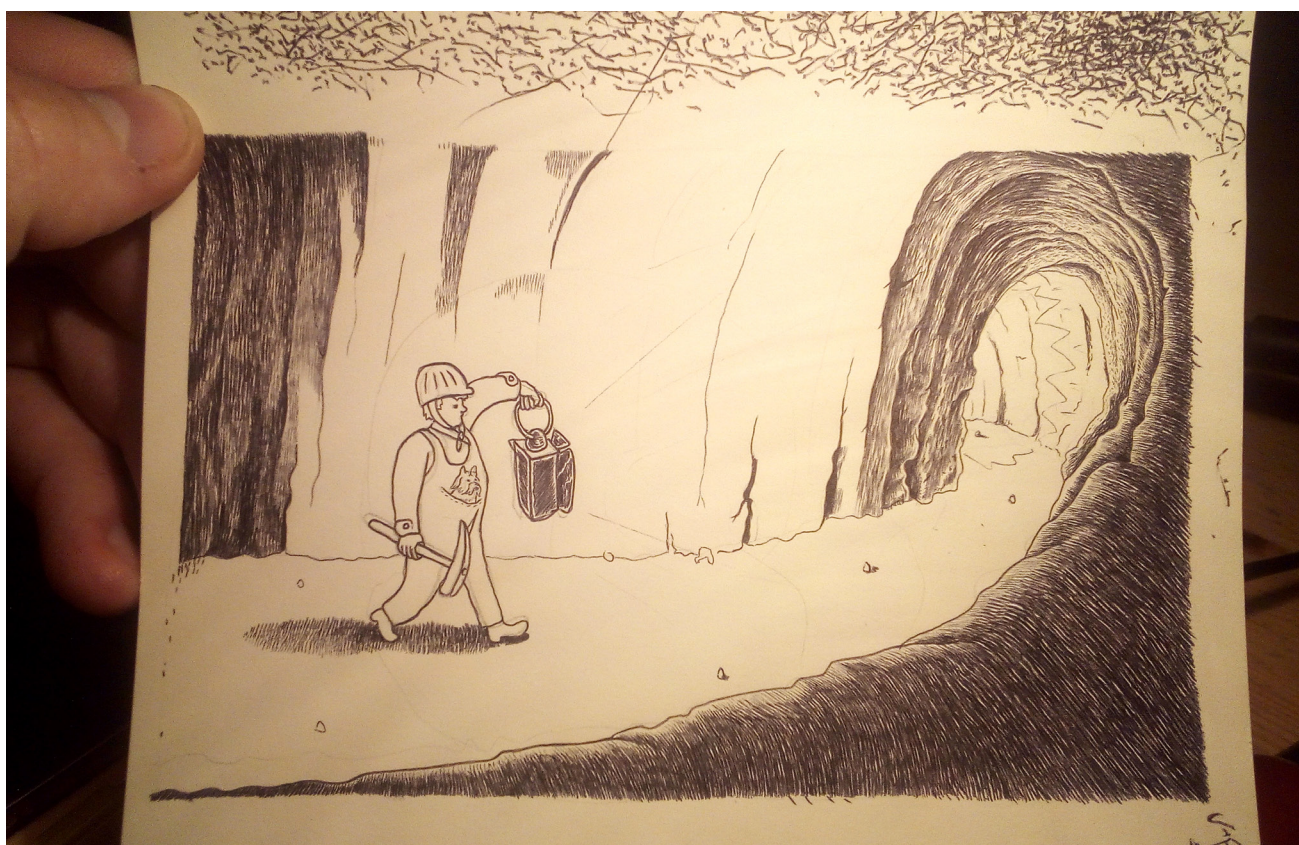
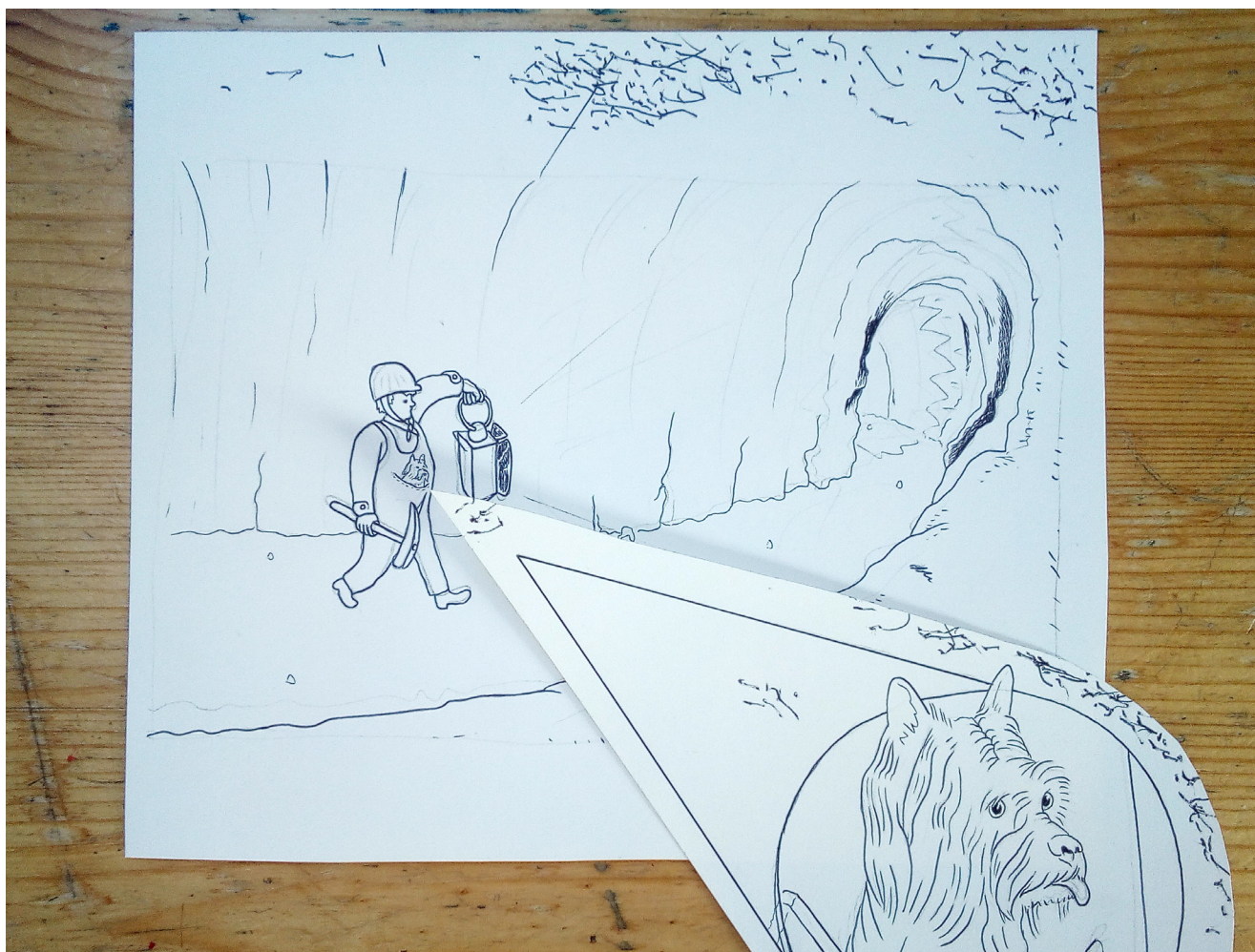

Fousatá plemena

30

Když se řekne pes s fousy, člověku nejspíš přijde na mysl knírač nebo český fousek – jejich charakteristický znak je obsažen přímo ve jméně. Je však velká spousta psích plemen, která vypadají, jako by se právě vrátila z holičství. Najdeme je hlavně mezi teriéry. Pár z nich si teď ukážeme.

Postup ilustrace v čase.

Ukázka toho, jak se inkoust z propisky časem barví. V místech, kde si papír přidržují prsty, se barví do červena. Je to kvůli kyselosti potu. Je nutno tedy skenovat obrázky ihned po dokončení.

Navíc je černá barva bledne na slunečním světle. Proto je všechny skladuji v takovéto obálce.

Použil jsem takovýto provizorní prosvětlovací stůl. Jedná se o starou svítící reklamu na cigarety. Místo reklamy jsem dal pauzák a vše funguje zmanenitě.

Ve chvíli, kdy se blíží termín odevzdání je nutno pracovat i při svíčkách nebo ve vlaku.

